

Priloga 5

1. Postopek odbire in preverjanja trsov, namenjenih za izvirne matične trse

Trsi, ki so namenjeni za izvirne matične trse določene vinske sorte ali sorte podlage (v nadaljnjem besedilu: kandidati za izvirne matične trse), se odberejo v postopku sortne in zdravstvene selekcije rastlin trte, ki temelji na standardu EPPO za pridelavo razmnoževalnega materiala trte, testiranega na določene škodljive organizme.

Kandidati za izvirne matične trse se odberejo v rodnem vinogradu ali matičnjaku, posajenem z razmnoževalnim materialom določene vinske sorte ali sorte podlage znanega izvora. Vinograd ali matičnjak, v katerem poteka odbira, mora izpolnjevati najmanj zahteve, določene v Prilogi 1 tega pravilnika za enote pridelave standardnega materiala.

Kandidati za izvirne matične trse nove sorte, ki še ni posajena v vinograde, se odberejo iz materiala, pridobljenega v postopku žlahtnjenja nove sorte.

Odbrani kandidati za izvirne matične trse morajo biti sortno pristni in na videz zdravi ter vitalni. Biti morajo brez znakov prisotnosti škodljivih organizmov iz 3. točke Priloge 1 tega pravilnika in drugih škodljivih organizmov, ki se širijo z razmnoževalnim materialom in vplivajo na njegovo kakovost (npr. rak koreninskega vratu trte, škodljivi organizmi, ki povzročajo raku podobne bolezni, kap vinske trte). S testiranjem, ki se izvede v skladu s četrtem odstavkom 2. točke Priloge 1 tega pravilnika, mora biti ugotovljeno, da so brez prisotnosti *Arabis* mosaic virusa, Grapevine fanleaf virusa, Grapevine leafroll associated virusa 1, Grapevine leafroll associated virusa 2, Grapevine leafroll associated virusa 3, Grapevine leafroll associated virusa 4, Grapevine rupestris stem pitting-associated virusa, Grapevine virusa A, Grapevine virusa B, Raspberry ringspot virusa in Tomato black ring virusa. Kandidati za izvirne matične trse podlag se vzorčijo in testirajo tudi na prisotnost Grapevine fleck virusa.

Odbrani kandidati za izvirne matične trse, ki izpolnjujejo zahteve iz prejšnjega odstavka, se posadijo v zavarovanem prostoru in v razmerah, ki preprečujejo ponovno okužbo z virusi iz točke 3.2 Priloge 1 tega pravilnika. Zemlja ali rastni substrat, v katerem so posajeni, mora biti brez prisotnosti škodljivih organizmov, ki so prenašalci virusov iz točke 3.2 Priloge 1 tega pravilnika.

Iz kandidatov za izvirne matične trse iz prejšnjega odstavka se namnožijo trsi, ki predstavljajo izvirne matične trse vinske sorte ali izvirne matične trse sorte podlage. Če so izvorni matični trsi vinske sorte cepljeni na podlago, mora biti podlaga kategorije izvorni material.

Izvorni matični trsi iz prejšnjega odstavka se vzdržujejo v zavarovanem prostoru in v razmerah, ki preprečujejo ponovno okužbo z virusi iz točke 3.2 Priloge 1 tega pravilnika. Zemlja ali rastni substrat, v katerem so posajeni, mora biti brez prisotnosti škodljivih organizmov, ki so prenašalci virusov iz točke 3.2 Priloge 1 tega pravilnika.

Evidence in zapisi ter dokazila o izvedeni zdravstveni in sortni selekciji, vključno z rezultati preverjanja kandidatov za izvirne matične trse, se vodijo v selekcijski knjigi.

2. Postopek odbire in preverjanja trsov, namenjenih za izvirne matične trse klona

Trsi, ki so namenjeni za izvirne matične trse določenega klona vinske sorte (v nadaljnjem besedilu: kandidati za izvirne matične trse klona), se odberejo v postopku klonske selekcije vinske trte, ki temelji na standardu EPPO za pridelavo na škodljive organizme testiranega

razmnoževalnega materiala trte ter standardnem protokolu klonske selekcije sort trte Mednarodne organizacije za vinsko trto in vino.

Odbira kandidatov za izvirne matične trse klona se izvede v rodnem vinogradu, ki je posajen s preverjenim razmnoževalnim materialom določene vinske sorte na legi, primerni za to sorto. Vinograd, v katerem poteka odbira, mora izpolnjevati najmanj zahteve, določene v Prilogi 1 tega pravilnika za enote pridelave standardnega materiala. Biti mora sortno čist, pri čemer je dovoljeno 1-% odstopanje. Višji delež tujih sort je dovoljen le, če gre za vinograd, posajen s staro sorto v izumiranju. Pri odbiru kandidatov za izvirne matične trse klona se poleg sortne in zdravstvene selekcije izvede tudi selekcija na določene pozitivne morfološke, fiziološke ali druge lastnosti, ki vplivajo na uporabno vrednost sorte. Odbira kandidatov za izvirne matične trse klona se v vinogradu izvaja najmanj dve rastni dobi.

Če odbrani kandidati za izvirne matične trse klona izpolnjujejo zahteve iz četrtega odstavka 1. točke te priloge, se posadijo v zavarovanem prostoru in v razmerah, ki preprečujejo ponovno okužbo z virusi iz točke 3.2 Priloge 1 tega pravilnika. Zemlja ali rastni substrat, v katerem so posajeni, mora biti brez prisotnosti škodljivih organizmov, ki so prenašalci virusov iz točke 3.2 Priloge 1 tega pravilnika. Kandidati za izvirne matične trse klona iz prejšnjega odstavka se posamično označijo.

Iz posameznega kandidata za izvirne matične trse klona iz tretjega odstavka te točke se namnoži razmnoževalni material klona za namen preverjanja klona iz 3. točke te priloge.

Iz posameznega kandidata za izvirne matične trse klona iz tretjega odstavka te točke se namnoži tudi najmanj tri in največ pet trsov, ki se ločeno posadijo v zavarovanem prostoru v razmerah, ki preprečujejo ponovno okužbo z virusi iz točke 3.2 Priloge 1 tega pravilnika; ti trsi predstavljajo izvirne matične trse klona. Zemlja ali rastni substrat, v katerem so posajeni, mora biti brez prisotnosti škodljivih organizmov, ki so prenašalci virusov iz točke 3.2 Priloge 1 tega pravilnika. Če so izvorni matični trsi klona vinske sorte cepljeni na podlago, mora biti podlaga kategorije izvorni material.

Evidence in zapisi ter dokazila o izvedeni klonski selekciji, vključno z rezultati preverjanja kandidatov za izvirne matične trse klona, se vodijo v selekcijski knjigi klona.

3. Preverjanje klona

Klon se preveri tako, da se v sortnem poskusu in z laboratorijskimi testi preverijo:

- istovetnost klona s sorto, iz katere izhaja,
- morfološke, fiziološke in druge lastnosti klona,
- uporabna vrednost klona.

Preverjanje klona izvede izvajalec preizkušanja sort, imenovan v skladu z zakonom, ki ureja semenski material kmetijskih rastlin (v nadaljnjem besedilu: izvajalec preizkušanja sort), na zahtevo osebe, ki je pridobila klon v skladu z 2. točko te priloge in ki bo vzdrževala izvirne matične trse klona (v nadaljnjem besedilu: vzdrževalec klona).

Izvajalec preizkušanja sort lahko dovoli, da preverjanje klona v celoti ali delno opravi vzdrževalec klona sam, če izvajalec preizkušanja sort zagotovi strokovni nadzor nad preverjanjem klona.

Preverjanje klona v sortnem poskusu traja najmanj 3 leta. V ta namen se posadi najmanj 30 trsov vsakega klona, ki se primerja s sorto, iz katere klon izhaja. Za preveritev cepilnih lastnosti klona se razmnoževalni material klona cepi najmanj na dve različni podlagi istega selekcijskega ranga.

V postopku preverjanja klona se opravita najmanj dve mikrovinifikaciji grozdja. Vino novega klona analizira organizacija, pooblaščen za ocenjevanje vina v skladu z zakonom, ki ureja vino, oceni pa ga za to pooblaščen organizacija za oceno vina, ki poda tudi opis vzorca in splošno oceno kakovosti vina.

Za izvedbo sortnega poskusa in laboratorijskih testov v postopku preverjanja novega klona se uporabljajo tudi določbe predpisa, ki ureja preizkušanje sort trte v postopku vpisa sort trte v sortno listo, če s tem pravilnikom ni drugače določeno.

Po končanem preverjanju klona pripravi izvajalec preizkušanja poročilo o opravljenem preverjanju klona, ki vključuje ampelografski opis klona in rezultate preverjanja uporabne vrednosti klona, vključno z rezultati mikrovinifikacije. Ampelografski opis klona mora vključevati najmanj tiste lastnosti, ki so opisane v uradnem opisu sorte, iz katere izhaja klon.